

nemført paa den Maade, jeg her har antydet.

Jeg skal hermed i øvrigt for vort Vedkommende tilsige, at vi vil være med til at søge at bringe det bedst mulige ud af et Lovforslag som dette og gerne vil være med dertil, navnlig naar det ikke skal være — og jeg indser ikke, hvorfor det skulde være det — en af de Hastværkslove, vi har haft alt for mange af, men der kan gives rimelig Tid til at drøfte og komme overens om de forskellige Anskuelser, saaledes at der kan komme et fornuftigt og frugtbart Resultat ud af Sagen.

Nørgaard: Jeg skal begynde med at sige, at ogsaa jeg vil ønske, at der i denne Samling maa komme et Resultat angaaende denne Sag. Jeg tror imidlertid ikke, dette kan lade sig gøre, hvis man helt og holdent skal følge den Affattelse, som Lovforslaget nu har.

Det kunde være fristende ved denne Lejlighed at komme ind paa en Omtale af hele vort lærde Skolevæsen, men jeg skal dog ikke komme ind paa det i større Omfang. Det er jo ikke saa faa Aar siden, vi har faaet den sidste større Lov om vor højere Undervisning, Almenskoleloven af 1903. Der er siden gaaet adskillige Aar, og der er selvfølgelig gjort adskillige Erfaringer i den Tid, der nok kunde tilskynde til Ændringer hist og her. Jeg skal blot gøre opmærksom paa de Udtalelser, der blev fremsat i den Kommissionsbetænkning, som Universitetskommissionen af 7. Oktober 1912 fremkom med i 1913. Der kunde ogsaa være Grund til at pege paa en Ting, som nu og da har ligget mig paa Sinde, nemlig om ikke vor højere Almenskole, naar den ikke alene er en Forberedelse til et Embedsstudium, men tillige skal give en almen Dannelse, i højere Grad, end Tilfældet nu er, kunde give Plads for det Stof til almen Dannelse, som ligger gemt i nordisk Historie, nordiske Sprog og nordisk Oldtidsliv. Jeg ved nok, at Latin i Øjeblikket ikke har saa dominerende en Plads indenfor vort højere Skolevæsen, som den tidligere har haft. Men det er dog saaledes, at de fremmede Sprog og de fremmede Landes Aandsliv har en langt fyldigere Stilling indenfor vort højere Skolevæsen end nordisk Aandsliv og Sprog. Jeg anerkender, at det har sin store almindennende Betydning at lære fremmede Sprog og sætte sig ind i fremmede Folks Aandsliv, men der kan dog sikkert ogsaa af nordisk Jordbund vokse en Dannelse, der kan staa

Maal med den fremmede. De nordiske Folk har jo i Virkeligheden ligesom Grækerne og Romerne et afsluttet klassisk Oldtidsliv at henvise til med Selvstændighed baade i Historie, Sprog og Overlevering. Jeg maa indrømme, at jeg mange Gange har følt mig tiltalt af de Tanker, der blev fremsat ogsaa her i Folketinget for mange Aar siden, i 1870—71, af Berg, Bojsen, Høgsbro og Termansen, Tanker, der gik ud paa, at man uden at tilsidesætte det fremmede skulde give Plads indenfor det lærde Skolevæsen for et særligt Studium af nordisk Historie, nordisk Sprog og nordisk Oldtidsliv. Og jeg maa maaske føje til, at jeg særlig har følt mig tiltalt af en Tale, der blev holdt af N. I. Termansen ved den Tid, en Februardag i 1871. Men jeg skal ikke, hvor fristende det end kunde være, komme nærmere ind paa disse Forhold, som jeg her lige har antydet.

Det Lovforslag, vi behandler, berører egentlig kun det ydre i det lærde Skolevæsen her i Storkøbenhavn, i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, skønt det kan jo godt være, at dette Lovforslag, der, som jeg siger, kun behandler det ydre, alligevel vil komme til at faa Indflydelse paa Skolens indre Liv. Thi det er et meget betydningsfuldt Forslag, der, efter hvad vi har hørt fra Ordførernes Side, kan faa meget vidtrækkende Betydning, idet det ikke er et Forslag alene for Storkøbenhavn, men et Forslag, der drager Følger efter sig for hele Landet. Jeg maa for mit Vedkommende indrømme, at det ikke er med særlig Glæde, at jeg ser et Forslag, der tilsigter at føre hele vort højere Skolevæsen i Storkøbenhavn ind under Stat og Kommune, og jeg vil haabe, at det Udvalg, som bliver nedsat, nøje vil overveje, om det ikke er muligt at finde en anden Vej end den, som Lovforslaget anviser. Jeg skal ikke ved denne Lejlighed komme ind paa det store Principsspørgsmaal, som vi mange Gange har forhandlet her i Salen, om Privatskolen eller Statsskolen er den bedste; men jeg tror, at alle vil indrømme mig, at ogsaa paa det højere Skolevæsens Omraade har den private Skole gjort en Indsats, der er al Ære værd. Vort Skolevæsen er jo i Sammenligning med andre Lande i høj Grad præget af, at Privatskolen har en saa stor og fremtrædende Plads, som den har, og jeg for mit Vedkommende vilde kun med stor Bedrøvelse se, at denne fremskudte Plads, som Privatskolen har, skulde blive i høj Grad indskrænket. Jeg skal ind-